

Kultūras ministrija Sabiedrības integrācijas fonds

SOS BĒRNU
CIEMATI
LATVIJA

Sagatavots 2020.gada jūlijs - oktobris

projektā Nr. 2020.LV/NVOF/MAC/076 “Kompleksā pieejā balstīti sistēmiski risinājumi jauniešu no ārpusģimenes aprūpes patstāvīgas dzīves uzsākšanai un pēcaprūpei”

Ārvalstu pieredzes apkopojums par atbalsta sistēmu jauniešiem no ārpusģimenes aprūpes patstāvīgu dzīvi uzsākot

Vācija

<p>Vai ir normatīvais regulējums par jauniešu no ārpusģimenes aprūpes sagatavošanu un pēcaprūpi? Vai jūsu valstī ir izstrādāts pakalpojumu grozs vai kādi standarti, kas apraksta pakalpojumus un atbalstu, kas vienlīdzīgi pienākas visiem jauniešiem no ārpusģimenes aprūpes?</p>	<p>Sociālās palīdzības pieejamību Bērniem un Jauniešiem nosaka Fereālajā līmenī Sociālā likuma astotā grāmata/ Bērnu un jauniešu likums. šis likums nosaka ka visiem jauniešiem ir tiesības saņemt palīdzību atkarībā no viņu vajadzībām līdz 21 g.v. un individuāli izvērtējot situāciju palīdzību iespējams pagarināt līdz 27 g.v.</p> <p>Bis likums attiecas arī uz ārpusģimenes aprūpes, ir tiesības saņemt aprūpi līdz 18 gadu vecumam, bet pirms 18 g.v. jauniešiem var rakstīt iesniegumu un pieprasīt arī aprūpi līdz 21 gadam, paskaidrojot, kāpēc.</p> <p>Tālāk jau palīdzības forma, pakalpojumu un atbalsta apmērs ir atkarīgs no katras pavalsts un komūnas. Pakalpojuma pieejamību nosaka valsts bet realizē katra komūna atkarībā no savām iespējām.</p>
<p>Vai pastāv atšķirīgas pieejas kā tiek skatīts atbalsts patstāvīgas dzīves uzsākšanai jauniešiem no <u>audžuģimenēm, aizbildnības, aprūpes institūcijām</u>?</p>	<p>Nav. Viss ir atkarīgs no konkrētās Bāriņtiesas (Jugendamt) un finansējuma piesaistes iespējām.</p>

<p>Vai ir noteikts kāds vecuma limits – no cik gadiem ir <u>jāsāk plānot</u> patstāvīga dzīve un vecuma limits <u>līdz cik gadiem</u> jauniešiem jāņem atbalstu?</p>	<p>Nav pateikts tāds limits, kad uzsākt plānot patstāvīgu dzīvi. Vācijā sociālais darbs ir augsti attīstīts un pārsvarā karts bērns un jauniešiem tiek skatīts individuāli un sagatavots individuāls attīstības plāns atkarībā no īpašas situācijas un vajadzībām. Praksē parasti konkrēti uzdevumi patstāvīgās dzīves plānošanai tiek sastādīti sākot no 9, 10 klases. Vācijā obligātā skolas izglītība ir 10 klases vai līdz 18. gadiem.</p>
<p>Ja atbalstu iedala sagatavošanas un pēcaprūpes posmos, kā jūs lielos vilcienos varētu raksturot sagatavošanas posmu? - kā jūsu valstī tiek īstenota jauniešu sagatavošana: vai noteikts, kam tieši <u>jāpievērš uzmanība</u>, kā strādāt uz to, lai jauniešu patstāvīgas dzīves uzsākšana būtu sekmīgāka? Vai ir kādas <u>vadlīnijas, metodikas</u>? Kādas <u>prasmes jāattīsta</u>? Vai ir iespējams noteikt kādus <u>“izmērāmus” parametrus</u>?</p>	<p>Galvenā doma ir jauniešu veiksmīga integrācija darba tirgū un sabiedrībā. Sociālais darbinieks strādā pēc Savas profesijas standartiem un metodikas. Lielu lomu spēlē līdzdalības nodrošināšana un veiksmīga starpprofesionāļu komanda.</p>
<p>Vai jauniešiem saistībā ar gaidāmo patstāvīgas dzīves uzsākšanu tiek veidots individuālās attīstības plāns? Kā notiek tā <u>izstrāde</u>? Cik lielā mērā tā izstrādē <u> piedalās pats jauniešs</u>? Kādi citi <u>speciālisti</u> vēl ir iesaistīti? Kurš ir galvenais <u>atbildīgais</u>? Vai tā ir <u>konkrēta veidlapa</u> (ja JĀ, vai ir iespējams ar to iepazīties?)</p>	<p>Ja bērns vai jauniešs nonāk sociālo pakalpojumu saņēmēja lomā viņam vienmēr tiek izstrādāts individuālās attīstības plāns. Jebkuru mērķu un uzdevumu izvirzīšanā vienmēr tiek iesaistīts bērns/jauniešs, viņš vienmēr piedalās gadījuma vadīšanas sapulcēs piedalās Bāriņtiesas sociālais darbinieks, vecāki vai aizbildnis un citi pēc vajadzības piesaistīti profesionāļi. Bāriņtiesa ir galvenā dokumentu turētāja un procesa vadītāja, tad atbildīgais darbinieks no pakalpojumu sniedzēja puses (grupas dzīvokļa, projekta, audžu ģimenes utt). Katrai pusei tiek definēti uzdevumi.</p>

<p>Vai ir kāds speciālists, profesionālis (piemēram, sociālais darbinieks), kurš seko līdz jaunieša dzīves gaitām, ir pastāvīgā <u>kontaktpersona un atbalsta</u> persona jauniešiem <u>uzsākot patstāvīgu dzīvi</u>?</p>	<p>Parasti tas sociālais darbinieks no Bāriņtiesas (Jugendamt), kura uzmanības lokā bērns jau ir no mazotnes. Bāriņtiesa ir piesaistīta atkarībā no ģimenes vai aizbildņa pieraksta adrese. Vācijā parasti sociālie pakalpojumi tiek piesaistīti ar ausorsinga metodi no dažādiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem tāpēc būtiski ir šī bāriņtiesas pārstāvja spēja piesaistīt un monitorēt pakalpojumus. Orts iespējamais civēks ir aizbildnis (ja jauniešiem tāds ir). Aizbildņu sistēma Vācijā ir profesionalizēta un aizbildnis tiek piešķirts no Bāriņtiesas un seko bērna attīstībai tik ilgi cik palīdzība tiek apstiprināta.</p>
<p>Vai jūsu valstī ir noteikti standarti finansiālajam atbalstam jauniešiem, kuri uzsāk patstāvīgu dzīvi (piem., ikmēneša pabalsts, vienreizējie pabalsti). Jā JĀ, nosauciet galvenos pabalstu <u>veidus un to apjomu</u>. Vai, Jūsaprāt, tie ir <u>pietiekami</u>?</p>	<p>Katrā pavalstī un komūnā tas tiek regulēts individuāli atkarībā no komūnas labklājības līmeņa, bet kopumā tie ir pietiekami.</p>
<p>Kādi pakalpojumi, Jūsaprāt, “strādā” vislabāk, ir sevi attaisnojuši un palīdz jauniešiem patstāvīgas dzīves uzsākšanā? (piem., mentora pakalpojums?). Lūdzu, īsumā aprakstiet šos 1-3 veiksmīgākos pakalpojumus.</p>	<p>Atslēga veiksmīgam procesam, lai sagatavotu jauniešus patstāvīgas dzīves uzsākšanai ir individuāla pieeja un vajadzību analīze. Veiksmīgi darbojas iespēja pakalpojumu pagarināt vismaz līdz 21 g.v. vai pat līdz 27.g.v. Tas dod laiku jauniešiem nobriest psiholoģiski, apgūt profesiju un nostabilizēties darba tirgū.</p>
<p>Vai jauniešiem ir iespēja palikt dzīvot audžuģimenē arī pēc 18 gadu vecuma? Vai šajā gadījumā audžuģimene saņem kādu <u>materiālo atbalstu</u>? Kāds tas ir?</p>	<p>Apmēram 40 % no visiem Audžuģimenēs ievietotiem bērniem pusaudžu vecumā aprūpi turpina jauniešu grupās vai jauniešu mājās. Bet ja jauniešis paliek audžuģimenē līdz 18g.v. tad jau apmēram 6 mēnešus pirms 18.g.v. sasniegšanas ir iespēja kārtot palīdzības pagarinājumu un saņemt nepieciešamo atbalstu lai bērns paliktu audžuģimenē.</p>

<p>Kāda ir jūsu valsts mājokļu politika attiecībā uz jauniešiem no ārpusģimenes aprūpes? Kā jaunieši <u>tiek pie savas dzīves vietas</u>?</p>	<p>Katrai komūnai ir pienākums palīdzēt ar dzīves vietas atrašanu un apmaksu.</p>
<p>Kā jūsu valstī tiek īstenots patstāvīgas dzīves uzsākšana jauniešiem ar viegliem garīga rakstura traucējumiem. Kādi <u>pakalpojumi</u> tiek nodrošināti šiem jauniešiem <u>18+ vecumā</u>?</p>	<p>Nelieli grupu dzīvokļi. Dzīvokļi ar atbalsta personu. Iespējams iegūt aizbildni, kurš palīdz tieši juridisku jautājumu kārtošanā.</p>
<p>Kopumā izvērtējot jūsu valsts sistēmu jauniešu no ārpusģimenes aprūpes atbalstam (gan sagatavošanas posmā, gan pēcprūpes posmā), kas strādā “labi” un, ko jūs varat ieteikt kā “labu praksi”? Nosauciet <u>3 lietas</u>.</p>	<p>Pirmais kvalitātes garants ir katra bērna individuālajām vajadzībām izstrādāts pakalpojumu grozs un atbalsts dzīves vietas nodrošināšanā. Iespēja saņemt atbalstu līdz 27 g.v.</p> <p>Ļoti veiksmīgs pakalpojums Betreutes Wohnen (pastāvīga dzīve ar atbalsta personu) / jauniešiem tiek piedāvāts dzīvoklis ēkā kur ir atsevišķs dzīvoklis kurā uzturas profesionāls darbinieks, kurš ir nepieciešamības gadījumā pieejams vai arī atbilstoši jaunieša vajadzībām sniedz atbalstu ikdienas pienākumu veikšanā, vai nodrošina kontroli atkarībā pēc vajadzībām. Pakalpojums pieejams no 16 g.v.</p> <p>Pedagoģiskie individuālie projekti / profesionālu audžu ģimeņu pieejamība individuāliem psiholoģiski un sociāli sarežģītiem gadījumiem.</p> <p>Atbalsts darba tirgū un profesijas apgūvē. Jaunietis piesakas pie vēlamā darba devēja par mācekli, saņem nelielu algu, bet turpina saņemt atbalstu no sociālā dienesta. Darba devējs paralēli apmāca jauniešu profesijas apgūvē, vēlāk garantēta darba vieta.</p> <p>Jauniešiem arī ar psiholoģiskas traumas sekām (ne tikai garīgo atpalcību) ir iespējams pēc pilngadības lūgt piešķirt legālo aizbildni, kurš palīdz tieši dažādu juridisku lietu kārtošanā</p>

<p><u>Cik lielā mērā</u> jūsu valstī tiek piemērota individuālajās vajadzībās balstīta pieeja, proti, ka katra atsevišķā jaunieša gadījums tiek izvērtēts atsevišķi, atbilstoši piemeklējot pakalpojumus?</p>	<p>Ļoti lielā mērā, visa sociālā pakalpojumu sistēma ir balstīta uz individuālo pieeju.</p>
--	---